Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 21. februára 2013*

„Smernica 85/384/EHS — Vzájomné uznávanie dokladov o vzdelaní v oblasti architektúry — Článok 10 a článok 11 písm. g) — Vnútroštátna právna úprava uznávajúca rovnocennosť dokladov o vzdelaní architekta a stavebného inžiniera, ktorá však práce na budovách klasifikovaných ako patriace do umeleckého dedičstva vyhradzuje architektom — Zásada rovnosti zaobchádzania — Čisto vnútorná situácia členského štátu“

Vo veci C-111/12,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Consiglio di Stato (Taliansko) zo 6. decembra 2011 a doručený Súdnemu dvoru 29. februára 2012, ktorý súvisí s konaním:

Ministero per i beni e le attività culturali,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Venezia,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Padova,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Treviso,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Vicenza,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Verona,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Rovigo,

Ordine degli Ingegneri della Provincia di Belluno

proti

Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia,

Consiglio Nazionale degli Ingegneri,

Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori,

Ordine degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona,

Alessandrovi Mosconimu,

Comune di San Martino Buon Albergo,

* Jazyk konania: taliančina.

Istituzione di Ricovero e di Educazione di Venezia (IRE),

Ordine degli Architetti della Provincia di Venezia,

za účasti:

Faccio Engineering Srl,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory T. von Danwitz (spravodajca), sudcovia A. Rosas, E. Juhász, D. Šváby a C. Vajda,

generálny advokát: N. Wahl,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia a A. Mosconi, v zastúpení: L. Manzi, G. Sardos Albertini a P. Piva, avvocati,

— Consiglio Nazionale degli Ingegneri, v zastúpení: B. Nascimbene, avvocato,

— Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori a Ordine degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona, v zastúpení: F. Vanni, avvocato,

— česká vláda, v zastúpení: M. Smolek, splnomocnený zástupca,

— španielska vláda, v zastúpení: S. Centeno Huerta, splnomocnená zástupkyňa,

— rakúska vláda, v zastúpení: A. Posch, splnomocnený zástupca,

— Európska komisia, v zastúpení: H. Støvlbæk a E. Montaguti, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu smernice Rady 85/384/EHS z 10. júna 1985 o vzájomnom uznávaní diplomov, osvedčení a iných dokladov o formálnych kvalifikáciách v oblasti architektúry a o opatreniach na uľahčenie účinného uplatňovania práva usadiť sa a slobody poskytovať služby (Ú. v. ES L 223, s. 15; Mim. vyd. 06/001, s. 118).

2 Tento návrh bol podaný v rámci dvoch sporov vo veci prípadnej odbornej skúšky stavebných inžinierov potrebnej na zverenie úlohy spočívajúcej v stavebnom dozore pri prácach na budovách historického a umeleckého významu.

Právny rámec

Právo Únie

3 Desiate odôvodnenie smernice 85/384 znie:

„keďže vo väčšine členských štátov činnosti v oblasti architektúry vykonávajú de iure alebo de facto osoby, ktoré majú titul architekta, či už ako jediný titul, alebo v spojení s iným titulom, bez toho, aby tieto osoby mali na výkon týchto činností monopol, ak právne predpisy neustanovujú inak; keďže vyššie uvedené činnosti alebo niektoré z nich môžu vykonávať aj odborníci z povolaní, najmä inžinieri, ktorí absolvovali špeciálnu prípravu v stavebnom inžinierstve alebo stavebníctve;“

4 Podľa článku 1 uvedenej smernice:

„1. Táto smernica sa vzťahuje na činnosti v oblasti architektúry.

2. Na účely tejto smernice, činnosťami v oblasti architektúry sú tie činnosti, ktoré sa zvyčajne vykonávajú na základe profesného titulu architekt.“

5 Články 2 až 9 smernice 85/384 tvoria jej kapitolu II, nazvanú „Diplomy, osvedčenia a iné doklady o vzdelaní, ktoré umožňujú držiteľovi začať vykonávať činnosti v oblasti architektúry na základe profesného titulu architekt“.

6 Článok 2 tejto smernice tiež stanovuje, že „každý členský štát uznáva diplomy, osvedčenia a iné doklady o vzdelaní, ktoré boli získané na základe vzdelania a odbornej prípravy, spĺňajúc požiadavky článkov 3 a 4, a boli udelené občanom členských štátov inými členskými štátmi“.

7 Podľa postupu stanoveného v článku 7 uvedenej smernice Komisia Európskych spoločenstiev na informačné účely uverejní zoznam a aktualizáciu diplomov, osvedčení a iných dokladov o vzdelaní, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v článkoch 3 a 4, v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev*.

8 Články 10 až 15 tejto smernice tvoria jej kapitolu III, nazvanú „Diplomy, osvedčenia alebo iné doklady o vzdelaní, ktoré umožňujú držiteľovi začať vykonávať činnosti v oblasti architektúry na základe ustanovených práv alebo existujúcich vnútroštátnych predpisov“.

9 Podľa článku 10 smernice 85/384 „každý členský štát uzná diplomy, osvedčenia alebo iné doklady o vzdelaní, uvedené v článku 11, ktoré udelili iné členské štáty štátnym príslušníkom iných členských štátov, kde už títo štátni príslušníci nadobudli tieto doklady o vzdelaní v čase oznámenia tejto smernice, alebo kde sa ich štúdium, vedúce k získaniu takýchto diplomov, osvedčení alebo iných dokladov o vzdelaní, začína najneskôr počas tretieho akademického roka, nasledujúceho po tomto oznámení, aj keď tieto doklady o vzdelaní nespĺňajú minimálne požiadavky stanovené v kapitole II“.

10 Z dokladov o vzdelaní, na ktoré sa vzťahuje prechodný režim, článok 11 písm. g) uvedenej smernice pre Taliansku republiku uvádza:

„…

— diplomy ‚laurea in architettura‘ udelené univerzitami, polytechnickými inštitútmi a vysokoškolskými inštitútmi architektúry v Benátkach a v Reggio Calabria, spolu s diplomom, ktorý oprávňuje držiteľa nezávisle vykonávať regulované povolanie architekta, udelené Ministrom školstva po tom, čo uchádzač úspešne vykonal pred príslušnou komisiou štátnu skúšku, ktorá ho oprávňuje nezávisle vykonávať regulované povolanie architekta (dott. Architetto);

— diplomy ‚laurea in ingegneria' v pozemnom staviteľstve (‚sezione costenzione civile') udelené univerzitami a polytechnickými inštitútmi, spolu s diplomom, ktorý oprávňuje držiteľa nezávisle vykonávať regulované povolanie v oblasti architektúry, udelené Ministrom školstva po tom, čo uchádzač úspešne vykonal pred príslušnou komisiou štátnu skúšku, ktorá ho oprávňuje nezávisle vykonávať regulované povolanie (dott. Ing. Architetto alebo dott. Ing. in ingegneria civile);"

11 Článok 16 tejto smernice, ktorý tvorí jej kapitolu IV s názvom „Používanie akademického titulu", znie:

„1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 23, hostiteľské členské štáty musia zabezpečiť, aby občania iných členských štátov, ktorí spĺňajú podmienky stanovené v kapitole II alebo v kapitole III, mali právo používať svoje právoplatné akademické tituly a ak je to vhodné, skratku odvodenú z členského štátu ich pôvodu alebo z členského štátu odkiaľ prichádzajú, a to v jazyku tohto štátu. Hostiteľské členské štáty môžu požadovať, aby za týmto titulom nasledoval názov a sídlo ustanovizne alebo skúšobnej komisie, ktorá ho udelila.

2. Ak sa akademický titul používaný v členskom štáte pôvodu alebo v členskom štáte, odkiaľ cudzí štátny príslušník prichádza, môže v hostiteľskom členskom štáte zameniť s titulom, ktorý si v tomto štáte vyžaduje dodatočné vzdelanie alebo odbornú prípravu, ktoré príslušná osoba neabsolvovala, môže hostiteľský členský štát žiadať, aby táto osoba používala titul používaný v členskom štáte pôvodu alebo v členskom štáte, odkiaľ prichádza[,] vo vhodnej forme, ktorú určí hostiteľský členský štát."

Talianske právo

12 Smernica 85/384 bola do vnútroštátneho právneho poriadku Talianska prebratá legislatívnym dekrétom č. 129 z 27. januára 1992 (GURI č. 41 z 19. februára 1992, s. 8).

13 Článok 1 ods. 2 tohto legislatívneho dekrétu stanovuje:

„Ustanovenia upravujúce výkon činnosti [v oblasti architektúry] v Taliansku osobami, ktoré sú držiteľmi príslušných akademických titulov, sa uplatňujú naďalej v súlade s pravidlami existujúcimi ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto dekrétu."

14 Článok 51 kráľovského dekrétu č. 2537 z 23. októbra 1925 o schválení nariadenia týkajúceho sa povolaní inžiniera a architekta (GURI č. 37 z 15. februára 1925, ďalej len „kráľovský dekrét č. 2537/25") stanovuje:

„Predmetom povolania inžiniera sú projekt, riadenie a hodnotenie výkopových prác, transformácia a použitie materiálov, ktoré sú priamo alebo nepriamo potrebné na výstavbu a priemysel, práce týkajúce sa ciest a dopravných prostriedkov, tokov a komunikácií, stavieb akéhokoľvek druhu, strojov a priemyselných zariadení, ako aj všeobecne uplatnenia fyziky, zememeračských činností a hodnotiacich činností."

15 Podľa článku 52 kráľovského dekrétu č. 2537/25:

„Predmetom povolania inžiniera aj architekta sú diela v oblasti stavebnej činnosti, ako aj zememeračské činnosti a s tým súvisiace hodnotiace činnosti.

Diela stavebnej činnosti, ktoré majú významný umelecký charakter, ako aj reštaurácia a renovácia stavieb uvedených v zákone č. 364 z 20. júna 1909 o starožitnostiach a výtvarnom umení, pokiaľ patria do umeleckého dedičstva, však prináležia povolaniu architekta; technickú časť týchto prác pritom môžu vykonávať tak architekti, ako aj inžinieri."

Spory vo veci samej a prejudiciálne otázky

16 Pôvodom sporov vo veci samej je pravidlo talianskeho práva, konkrétne článok 52 druhý odsek kráľovského dekrétu č. 2537/25, podľa ktorého sú stavební inžinieri s dokladom o vzdelaní získanom v Taliansku vylúčení zo stavebných prác významného umeleckého charakteru alebo z prác, ktoré súvisia s reštauráciou a renováciou budov kultúrneho významu.

17 Stavební inžinieri, ktorí svoje doklady o vzdelaní získali v Taliansku, dlhodobo spochybňujú toto obmedzenie svojej činnosti, pričom sa opierajú predovšetkým o smernicu 85/384.

18 Na Consiglio di Stato boli v prejednávanej veci podané dve odvolania proti dvom odporujúcim si rozhodnutiam, ktoré vydal Tribunale amministrativo regionale del Veneto.

19 Pôvodom prvej žaloby je implicitné rozhodnutie Soprintendenza per i beni ambientali e architettonici di Verona (Dozorný orgán pre environmentálne a architektonické stavby vo Verone), ktorým sa Alessandrovi Mosconimu zamieta vykonávať stavebný dozor nad prácami na budove historického a umeleckého významu. A. Mosconi a Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia podali žalobu na Tribunale amministrativo regionale del Veneto, v ktorej uviedli, že vylúčenie stavebných inžinierov z takýchto prác je v rozpore so smernicou 85/384.

20 V roku 2002 uvedený súd predložil Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania, aby zistil, či treba právo Únie a predovšetkým smernicu 85/384 vykladať v tom zmysle, že bráni takejto vnútroštátnej právnej úprave.

21 Súdny dvor uznesením z 5. apríla 2004, Mosconi a Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia (C-3/02), odpovedal, že pokiaľ ide o čisto vnútroštátnu situáciu, ani smernica 85/384, ani zásada rovnosti zaobchádzania nebránia vnútroštátnej právnej úprave v zásade uznávajúcej rovnocennosť dokladov o vzdelaní architekta a stavebného inžiniera, ktorá však práce najmä na budovách klasifikovaných ako patriace do umeleckého dedičstva vyhradzuje architektom.

22 Súdny dvor v tomto uznesení uviedol, že na základe skutočnosti, že stavební inžinieri, ktorí svoje doklady o vzdelaní získali v Taliansku, v tomto členskom štáte nemajú prístup k činnosti uvedenej v článku 52 druhom odseku kráľovského dekrétu č. 2537/25, zatiaľ čo tento prístup nemožno odmietnuť osobám, ktoré sú držiteľmi diplomu stavebného inžiniera vydaného iným členským štátom, ktorý je uvedený na zozname podľa článku 7 smernice 85/384 alebo na zozname uvedenom v článku 11 tejto smernice, môže vzniknúť obrátená diskriminácia. Súdny dvor sa však domnieval, že pokiaľ ide o čisto vnútroštátnu situáciu, nemožno sa odvolávať na zásadu rovnosti zaobchádzania zakotvenú v práve Únie, ale že vnútroštátnemu súdu prislúcha preskúmať, či došlo k zakázanej diskriminácii, a prípadne určiť, ako ju treba odstrániť.

23 V dôsledku uvedeného uznesenia Tribunale amministrativo regionale del Veneto predložil Corte costituzionale otázku o ústavnej zákonnosti článku 52 druhého odseku kráľovského dekrétu č. 2537/25. Corte costituzionale túto otázku uznesením č. 130 zo 16. až 19. apríla 2007 vyhlásil za zjavne neprípustnú vzhľadom na regulatívnu a nie legislatívnu povahu namietaných ustanovení.

24 Rozsudkom č. 3630 z 15. novembra 2007 Tribunale amministrativo regionale del Veneto žalobe vyhovel a rozhodol o neuplatňovaní článku 52 druhého odseku kráľovského dekrétu č. 2537/25 z dôvodu, že toto ustanovenie je nezlučiteľné so zásadou rovnosti zaobchádzania, ako ju vyložil Corte costituzionale, na základe skutočnosti, že s vnútroštátnymi odborníkmi nemožno zaobchádzať diskriminujúcim spôsobom v porovnaní s odborníkmi z iných členských štátov.

25 Ministero per i beni e le attività culturali podalo proti tomuto rozsudku odvolanie na vnútroštátny súd.

26 Pôvodom druhého odvolania, ktoré bolo podané na Consiglio di Stato, je oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania, ktoré vydal Istituzioni di Ricovero e di Educazione di Venezia s cieľom zadať zákazku spočívajúcu v stavebnom dozore a koordinácii bezpečnosti vo fáze výkonu reštauračných a renovačných prác na Palazzo Contarini del Bovolo v Benátkach.

27 Benátske regionálne komory inžinierov toto oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania, ako aj akty o zadaní zákazky napadli na Tribunale amministrativo regionale del Veneto v rozsahu, v akom verejný obstarávateľ vyhradil zadanie predmetných odborných činností výlučne architektom.

28 Rozsudkom č. 3651 z 25. novembra 2008 Tribunale amministrativo regionale del Veneto zamietol žalobu, pričom sa domnieval, že podľa výkladu Súdneho dvora sa smernica 85/384 vzťahuje na vzájomné uznávanie odbornej prípravy a netýka sa podmienok prístupu k jednotlivým povolaniam, a teda neznamená úplnú asimiláciu titulu „laurea in ingegneria“ s titulom „laurea in architettura“.

29 Regionálne komory inžinierov podali proti tomuto rozsudku odvolanie na Consiglio di Stato.

30 Consiglio di Stato uvádza, že by bolo v rozpore so zásadami vnútroštátneho práva, ako boli potvrdené v judikatúre ústavného súdu, aby sa stavebným inžinierom, ktorí svoj doklad o vzdelaní získali v inom členskom štáte než v Talianskej republike, povolilo v Taliansku vykonávať svoju odbornú činnosť v rámci prác na budovách kultúrneho významu bez toho, aby sa to rovnakým spôsobom povolilo stavebným inžinierom, ktorí svoj doklad o vzdelaní získali v Taliansku.

31 Consiglio di Stato sa zaoberá otázkou, či mechanizmus vzájomného uznávania zavedený smernicou 85/384 treba skutočne chápať v tom zmysle, že stavební inžinieri, ktorí svoj doklad o vzdelaní získali v inom členskom štáte než v Talianskej republike, môžu v Taliansku vykonávať činnosti, ktoré kráľovský dekrét č. 2537/25 vyhradzuje výlučne architektom, alebo či Talianska republika môže od osôb, ktoré sú držiteľmi dokladu o vzdelaní umožňujúceho vykonávať činnosti patriace do oblasti architektúry, vyžadovať, aby sa podriadili osobitnému prevereniu ich odbornej spôsobilosti, pokiaľ ide o činnosti, ktoré tento kráľovský dekrét vyhradzuje výlučne architektom.

32 Consiglio di Stato za týchto okolností rozhodla konanie prerušiť a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Bráni smernica… 85/384… v časti, v ktorej prechodne povoľuje výkon činností v oblasti architektúry štátnym príslušníkom iných členských štátov, držiteľom osobitne určených dokladov o vzdelaní (články 10 a 11), tomu, aby bola v Taliansku považovaná za zákonnú prax správnych orgánov založenú na článku 52 druhom odseku prvej časti kráľovského dekrétu č. 2537/25…, ktorý určité zásahy do stavieb umeleckého významu vyhradzuje osobitne držiteľom titulu ‚architekt‘ alebo osobám, ktoré preukážu, že majú požadovanú kvalifikáciu, osobitne v oblasti kultúrnych pamiatok a dodatočne v oblastiach, ktoré všeobecne oprávňujú na výkon činností v oblasti architektúry v zmysle uvedenej smernice?

2. Môže takáto prax podriadiť odborníkov pochádzajúcich z iných členských štátov než z [Talianskej republiky], napriek tomu, že sú držiteľmi dokladu o vzdelaní, ktorý v zásade oprávňuje na výkon činností v oblasti architektúry, osobitnému prevereniu ich odbornej spôsobilosti (k tomuto prevereniu dochádza aj v prípade talianskych odborníkov v rámci odbornej skúšky architekta) na vymedzený účel výkonu odborných činností upravených v článku 52 druhom odseku prvej časti kráľovského dekrétu č. 2537/25…?“

O právomoci Súdneho dvora

33 Španielska vláda v podstate tvrdí, že Súdny dvor vzhľadom na to, že sa spory vo veci samej týkajú čisto vnútroštátnych situácií, nemá právomoc odpovedať na prejudiciálne otázky.

34 Hoci je nesporné, že spory vo veci samej sa týkajú čisto vnútroštátnych situácií, na ktoré sa smernica 85/384 neuplatňuje (pozri v tejto súvislosti uznesenie Mosconi a Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia, už citované, bod 51), z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že vnútroštátny súd sa domnieva, že by bolo v rozpore so zásadami vnútroštátneho práva potvrdenými judikatúrou ústavného súdu umožniť obrátenú diskrimináciu tým, že sa stavebným inžinierom, ktorí svoj doklad o vzdelaní získali v inom členskom štáte než v Talianskej republike, povolí vykonávať činnosti týkajúce sa budov kultúrneho významu, ale stavebným inžinierom, ktorí svoj doklad o vzdelaní získali v Taliansku, sa výkon týchto činností v Taliansku nepovolí.

35 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že Súdny dvor síce nemá právomoc odpovedať na položenú otázku v prípade, ak by bolo zjavné, že ustanovenie práva Únie podrobené výkladu Súdneho dvora sa nemá uplatniť, ako napríklad v čisto vnútroštátnych situáciách. Napriek tomu môže byť odpoveď Súdneho dvora pre vnútroštátny súd užitočná aj v takej situácii, najmä za predpokladu, že mu vnútroštátne právo ukladá, tak ako v týchto konaniach, aby vnútroštátnemu štátnemu príslušníkovi umožnil požívanie tých istých práv, aké v rovnakej situácii požíva štátny príslušník iného členského štátu na základe práva Únie (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 1. júna 2010, Blanco Pérez a Chao Gómez, C-570/07 a C-571/07, Zb. s. I-4629, bod 39; z 22. decembra 2010, Omalet, C-245/09, Zb. s. I-13771, bod 15, ako aj z 21. júna 2012, Susisalo a i., C-84/11, body 17 a 20). Existuje teda určitý záujem Únie na tom, aby Súdny dvor vyložil predmetné ustanovenie práva Únie.

36 Treba teda konštatovať, že Súdny dvor má právomoc odpovedať na prejudiciálne otázky.

O prejudiciálnych otázkach

37 Svojimi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú články 10 a 11 smernice 85/384 vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej osoby, ktoré sú držiteľmi dokladu o vzdelaní vydaného iným než hostiteľským členským štátom, umožňujúceho vykonávať činnosti v oblasti architektúry a uvedeného výslovne v tomto článku 11, nemôžu v tomto hostiteľskom štáte vykonávať činnosti týkajúce sa budov umeleckého významu, pokiaľ v rámci osobitného preverenia odbornej spôsobilosti prípadne nepreukážu, že majú potrebnú kvalifikáciu v oblasti kultúrnych pamiatok.

38 Pokiaľ ide o pravidlo vnútroštátneho práva, ktoré zabezpečuje, aby osoby, ktoré sú držiteľmi dokladu o vzdelaní v oblasti architektúry vydaného Talianskou republikou a vykonávajú svoje povolanie v Taliansku, nepodliehali obrátenej diskriminácii vo vzťahu k osobám, ktoré sú držiteľmi takéhoto dokladu o vzdelaní vydaného iným členským štátom, treba na to, aby sa mohla vnútroštátnemu súdu poskytnúť užitočná odpoveď, preskúmať rozsah povinností zavedených článkami 10 a 11 smernice 85/384 v súvislosti s uznávaním týchto dokladov o vzdelaní hostiteľským členským štátom.

39 V rámci tohto preskúmania treba pripomenúť, že smernica 85/384 stanovuje automatické vzájomné uznávanie diplomov, osvedčení a iných dokladov o formálnych kvalifikáciách v oblasti architektúry, ktoré zodpovedajú podmienkam vzdelávania stanoveným v uvedenej smernici (rozsudok z 24. mája 2007, Komisia/Portugalsko, C-43/06, bod 24).

40 Podstatný bod tohto vzájomného uznávania je vyjadrený v článku 2 smernice 85/384, ktorý stanovuje, že každý členský štát je povinný uznať diplomy, osvedčenia a iné doklady o vzdelaní, ktoré boli získané na základe vzdelania a odbornej prípravy spĺňajúcich požiadavky článkov 3 a 4 tejto smernice, udelené občanom členských štátov inými členskými štátmi, a priznáva týmto diplomom, osvedčeniam a iným dokladom o vzdelaní na svojom území rovnaké účinky, pokiaľ ide o prístup k činnostiam obvykle vykonávaným pod profesijným označením architekta, aké majú diplomy, osvedčenia a iné doklady o vzdelaní, ktoré sám vydáva. Článok 10 uvedenej smernice prechodne rozširuje uvedené

uznávanie o ďalšie diplomy, ktoré nespĺňajú požiadavky stanovené v kapitole II tejto smernice, vrátane požiadaviek spresnených v jej článkoch 3 a 4 (rozsudok Komisia/Portugalsko, už citovaný, bod 25 a citovaná judikatúra).

41 Položené otázky sa týkajú rozsahu povinnosti vzájomne uznávať diplomy zavedenej článkom 10 smernice 85/384 a možnosti hostiteľského členského štátu vyžadovať od osôb, ktoré sú držiteľmi diplomov vydaných iným členským štátom a uvedených na zozname nachádzajúcom sa v článku 11 smernice 85/384, aby preukázali, že majú potrebnú kvalifikáciu v oblasti kultúrnych pamiatok na výkon činností týkajúcich sa budov umeleckého významu.

42 V tejto súvislosti smernica 85/384 určite nesmeruje k regulácii podmienok prístupu k povolaniu architekta ani k definícii povahy činností, ktoré majú tieto osoby vykonávať. Z deviateho odôvodnenia tejto smernice totiž vyplýva, že cieľom jej článku 1 ods. 2 nie je stanoviť právnu definíciu činností v oblasti architektúry. Definovať činnosti patriace do uvedenej oblasti teda prislúcha vnútroštátnej právnej úprave hostiteľského členského štátu (uznesenie Mosconi a Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia, už citované, bod 45).

43 Na rozdiel od tézy, ktorú zastávajú Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori a Ordine degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori della Provincia di Verona, však z tejto právomoci hostiteľského členského štátu nemožno vyvodiť záver, že mu smernica 85/384 umožňuje podmieniť výkon činností týkajúcich sa budov umeleckého významu preverením kvalifikácie dotknutých osôb v tejto oblasti.

44 Po prvé priznanie takejto možnosti hostiteľskému členskému štátu by totiž znamenalo umožniť mu, aby požadoval dodatočné skúšky, čo by predstavovalo zásah do automatického vzájomného uznávania diplomov, a preto by to bolo, ako uviedol Súdny dvor v bode 28 už citovaného rozsudku Komisia/Portugalsko, v rozpore so smernicou 85/384.

45 Po druhé, ako vyplýva z bodu 37 rozsudku z 23. novembra 2000, Komisia/Španielsko (C-421/98, Zb. s. I-10375), ak podľa článkov 2 a 10 smernice 85/384 činnosť obvykle vykonávajú architekti, ktorí sú držiteľmi diplomu vydaného hostiteľským členským štátom, prístup k takejto činnosti musí mať aj migrujúci architekt, ktorý je držiteľom diplomu, osvedčenia alebo iného dokladu o vzdelaní patriaceho do pôsobnosti tejto smernice, hoci tieto diplomy, osvedčenia alebo iné doklady o vzdelaní nemusia byť nevyhnutne materiálne rovnocenné, pokiaľ ide o dosiahnuté vzdelanie.

46 V tejto súvislosti smernica 85/384 stanovuje opatrenia, ktoré treba prijať, ak neexistuje materiálna rovnocennosť vzdelania dosiahnutého v členskom štáte pôvodu alebo posledného bydliska a vzdelania poskytovaného v hostiteľskom členskom štáte (rozsudok Komisia/Španielsko, už citovaný, bod 43).

47 Z článku 16 ods. 2 smernice 85/384 totiž vyplýva, že ak je možné doklad o vzdelaní členského štátu pôvodu alebo posledného bydliska zameniť s dokladom o vzdelaní hostiteľského členského štátu, v ktorom sa vyžaduje dodatočné vzdelanie, ktoré oprávnená osoba podľa tejto smernice nedosiahla, môže tento hostiteľský členský štát stanoviť, že táto osoba bude svoj doklad o vzdelaní používať v primeranej podobe, ktorú jej tento štát určí (rozsudok Komisia/Španielsko, už citovaný, bod 44).

48 Hoci je teda pravda, že vnútroštátnej právnej úprave hostiteľského členského štátu prislúcha definovať oblasť činností povolania architekta a pokiaľ členský štát určitú činnosť považuje za patriacu do tejto oblasti, požiadavka vzájomného uznávania znamená, že k tejto činnosti musia mať prístup aj migrujúci architekti (rozsudok Komisia/Španielsko, už citovaný, bod 38).

49 V prejednávanej veci je nesporné, že činnosti týkajúce sa budov umeleckého významu patria do oblasti činností povolania architekta, a teda do pôsobnosti smernice 85/384.

50 Napokon záver, podľa ktorého hostiteľský členský štát nemôže v rámci mechanizmu vzájomného uznávania zavedeného článkom 11 smernice 85/384 uložiť dodatočné podmienky, ako sú podmienky dotknuté vo veci samej, na vykonávanie činností, ktoré patria do oblasti povolania architekta, je okrem iného potvrdený konštatovaním Súdneho dvora v bode 52 už citovaného uznesenia Mosconi a Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia.

51 Podľa tohto bodu totiž prístup k činnostiam uvedeným v článku 52 druhom odseku kráľovského dekrétu č. 2537/25, konkrétne k činnostiam týkajúcim sa budov umeleckého významu, nemožno odmietnuť osobám, ktoré sú držiteľmi diplomu stavebného inžiniera alebo podobného dokladu o vzdelaní vydaného iným členským štátom než Talianskou republikou, pokiaľ je uvedený na zozname vyhotovenom podľa článku 7 smernice 85/384 alebo na zozname uvedenom v článku 11 tejto smernice.

52 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na položené otázky odpovedať tak, že články 10 a 11 smernice 85/384 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej osoby, ktoré sú držiteľmi dokladu o vzdelaní vydaného iným než hostiteľským členským štátom, umožňujúceho vykonávať činnosti v oblasti architektúry a výslovne uvedeného v tomto článku 11, nemôžu v tomto hostiteľskom štáte vykonávať činnosti týkajúce sa budov umeleckého významu, pokiaľ v rámci osobitného preverenia odbornej spôsobilosti prípadne nepreukážu, že majú potrebnú kvalifikáciu v oblasti kultúrnych pamiatok.

O trovách

53 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Články 10 a 11 smernice Rady 85/384/EHS z 10. júna 1985 o vzájomnom uznávaní diplomov, osvedčení a iných dokladov o formálnych kvalifikáciách v oblasti architektúry a o opatreniach na uľahčenie účinného uplatňovania práva usadiť sa a slobody poskytovať služby sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej osoby, ktoré sú držiteľmi dokladu o vzdelaní vydaného iným než hostiteľským členským štátom, umožňujúceho vykonávať činnosti v oblasti architektúry a výslovne uvedeného v tomto článku 11, nemôžu v tomto hostiteľskom štáte vykonávať činnosti týkajúce sa budov umeleckého významu, pokiaľ v rámci osobitného preverenia odbornej spôsobilosti prípadne nepreukážu, že majú potrebnú kvalifikáciu v oblasti kultúrnych pamiatok.

Podpisy